

ТАТАР ТЕЛЕ ҺӘМ ӘДӘБИЯТЫ
ДӘРЕСЛӘРЕНДӘ УКУЧЫЛАРНЫҢ
ФӘННИ-ЭЗЛӘНҮ ЭШЧӘНЛЕГЕ
БЕЛӘН ИДАРӘ ИТҮ.

МАСТЕР КЛАСС

«Укучыларның проект эше белән идарә итү»

проект өстендә эшләү -

*ул әле булмаган әйберләр булдыру,
ягъни булдыру ысулларын күрсәтү*

Максат: Татар теле һәм әдәбият дәрәсләрендә фәнни эзләнү эшчәнлегә методларын куллану эше тәҗрибәсе белән уртаклашу

Бурычлар

1. Проект эзләнү эшенең төрләре белән таныштыру.
2. Проект эшчәнлегенең эш этапларына күзәтү ясау.
3. Проект эшен булдыру практик күнекмәләр формалаштыру.

ФЭ методы

Укучыларның дөньяны танып
белү мөмкинлекләрен, акыл
эшчәнлегенә мөстәкыйльлеген
үстерүнең төп нигезе

НӘРСӘ СОҢ УЛ ФӘННИ- ЭЗЛӘНҮ ЭШЧӘНЛЕГЕ.???

1. Укучыларның югары теоретик белеме
2. Белемнәрне гомумиләштерү өчен эш алымнарын үзләштерү
3. Фикер йөртүгә фәннилек кертү
4. Фәнни хезмәтне яклау ысуллары

ФӘННИ ЭЗЛӘНҮ ЭШЛӘРЭ

ПРОЕКТ

Проектның асылы -
белем алу
шартларында туган
проблеманы чишү
ысулларын ачыклау

ЭЗЛӘНҮ

Эзләнүнең асылы –
алган белемгә таянып
билгеле бер объектка
юнәлтелгән теория
һәм практиканы
гомумиләштереп
фараз (гипотеза)
яклау

Үзенчәлеге

- ◎ Проект эшчәнлегендә нәтижәдә һәрвакыт продукт була
- ◎ Проект кыска вакытлы булырга мөмкин
- ◎ Проект
  - Проблема
  - Гамәлгә ашыру нияте
  - Реализация
  - Рефлексия
  - Презентация
- ◎ Продукт: реферат, спектакль, доклад, газета, фильм, ярдәмлекләр, альбомнар

- Эзләнү эшчәнлегенең төп продукты – ул яңа белемнәр
- Ешрак эзләнү озақ вакытны таләп итә
- Эзләнү
  - Кызыксындырган сорау
  - Гипотеза чыгару
  - Чыганақлардан эзләнү
  - Теоретик белемнәрне гомумиләштереп
  - Тупланган һәм эшкәртелгән мәгълүматларга таянган чыгыш ясау

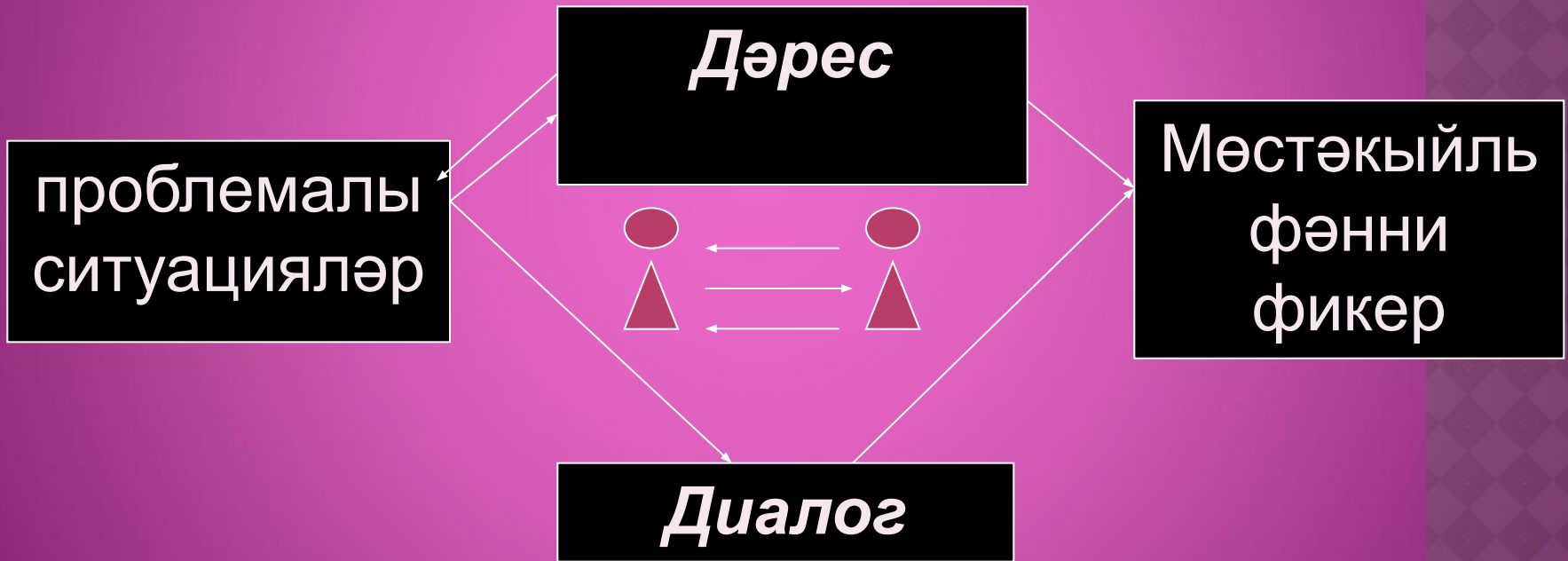
НЭТИЖЭ

ГББК формалаштыру

- ◎ мөстөкыйль фикер йөртү
- ◎ төрле ситуациялөрдө белемнөрен куллана белү
- ◎ көндөлек проблемаларга ижади һәм фәнни карау
- ◎ максат кую һәм эш тәртибен билгеләү
- ◎ фәнни мәгълүматларга таянып үз фикерләрен дәлилләү
- ◎ өстәмә информация чыганаclar эзләү
- ◎ табылган мәгълүматларны куллану
- ◎ билгеле бер проблеманы яктырткан информацияне гомумиләштерү
- ◎ мөстөкыйль эшчәнлек алып бару

Әзерлек эше

ПРОЕКТ ЭШ ҮРНӘКЛӘРЕ

башлангыч сыйныф:

5-8 нче сыйныф:

- Минем гаиләм
(стенд)
- Үсемлекләр
(рәсемле таблица)
- Шәһәрләр (карта)
- Килеш
кушымчалары
(ярдәмлек)
- Татар костюмы
(презентация)

- Татар һәм рус
бәйрәмнәре (таблица,
мәкалә)
- Истәлекле урыннар
(доклад)
- Безнең шәһәр
(презентация)
- Татар теле
үзенчәлекләре
(чагыштырма
схемалар)
- Синоним сүзләр
(сүзлекчә)

ПРОЕКТ ЭШ ҮРНӘКЛӘРЕ

9 - 11 нче сыныф:

- ◎ Чаллы язучылары (доклад -презентация)
- ◎ Татарлар чыгышы (альбом, мәкалә)
- ◎ Бәйләк сүzlәр (таблица)
- ◎ Сүzlәр тарихы (сүзлек)
- ◎ Кушма жөмлә (ярдәмлек)
- ◎ Татарларның язучы тарихы (күрсәтмә-доклад)
- ◎ Алынма сүzlәр (доклад -презентация)

«ПРОЕКТ» - ФАРСЫ ТЕЛЕННЭН АЛГА АТЛАУЧЫ, АЛДАН БАРУЧЫ ДИГЭННЕ АҢЛАТА

проект методын куллану - ул алган белем һәм күнекмәләрне системалаштыру, «белү һәм белмәү» зонасында мөстәкыйль эшчәнлек кору, фәннәр арасында бөйләнеш табу, дулкынлардырган проблеманы билгеләү, чишү юлларын табу, эш нәтижәсен тәкъдим итә алу.

ПРОЕКТНЫ БУЛДЫРУ ӨЧЕН ЭШ ЭТАПЛАРЫ.

Эзләнү этабы

укучы	укытучы
кызыксындырган сорауны билгели, үз фикерен дәлилли; информацион чыганаclar туплый	күзаллауны киңәйтүче темалар тәкъдим итә; проблемалы ситуацияләр тудыра; укучыларның сорауларына жавап табу өчен тематик чикләрне билгели

АНАЛИТИК ЭТАП

укучы	укытучы
<ul style="list-style-type: none"> - информацияне системалаштыра; - булчак «туачак» продуктны кузаллап тасвирлый; - эш планын төзи	<ul style="list-style-type: none"> - күзәтә, алга этәрүче сорау һәм ситуацияләр булдыра; - укучының хронологик тәртиптә эш итүе белән идарә итү; - консультацияләр оештыра

ПРАКТИК ЭТАП

укучы	укытучы
<p>мөстәкыйль рәвештә план буенча эшли; - эшнең барышы белән уртаклаша</p>	<p>- мөстәкыйль эшләү мөмкинлекләрен булдыра; - эш барышына карата анализ ясый; - «проект дәфтәре» булдыру эшен оештыра</p>

ПРЕЗЕНТАЦИОН ЭТАП

укучы	укытучы
<p>проектны презентацияләү формасын сайлай; эксперт ролен үти (башка укучыларга карата)</p>	<p>бәхәс тудыручы сораулар әзерли; проектны кабул итәргә әзер булган аудитория әзерли</p>

КОНТРОЛЬ ЭТАП

укучы	укытучы
<p>- бәяләү нормаларына туры китереп, проектка үзбәя бирә</p>	<p>«проект дәфтәре» булдыру эшен йомгаклый; - алдагы үсеш юлларын ачыклай</p>